

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e16172/facsimile.pdf> (tilgået 29. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

ligere, naar der er reist Spørgsmaal om Forandring i Kretsloven, end at disse henføres til Dag under Forhandling; jeg troer ogsaa, at dette har været uønsket, og at man, ved ikke for Forandringer i Kretsloven at foreskrive de samme Regler som ved Forandringer i Grundloven, har villet gjøre det muligt at komme til en hurtigere Afgjættelse, og dette er vigtigt. Der kan imidlertid i mine Tanker vistnok reises det Spørgsmaal, om der ikke imellem de former, som ere foreskrevne for Grundlovsforandringer, og de former, der foreskrives for Forandringer i Kretsloven, ligge former, som kunde og burde komme til Anvendelse. Det foreskrives her, at Forslaget skal udgaae for Kongen, der betragtes som den nærmeste Representant for Familieretshæderne, og dernæst, at I af Medlemmerne i den forenede Rigsdag skulle samles i Forandringen. I forbigaaende skal jeg gjere opmærksom paa, at det vilde give en større Garanti, naar der foretoges I af Stemmerne i begge Kamrene samlet; thi det kan vel være, at der i den forenede Rigsdag kan være I af Stemmerne for Forandringen, men at naar Kamrene blive adskilte, der da er over I i det ene og under I i det andet og jeg troer, at Enigheden i denne Sag bør være saa stor i Nationen, at der vel kan foretages I af Stemmerne i hvert Ting for sig. Men foruden dette, troer jeg, at der er et andet Spørgsmaal, der kan reise sig her, ogsaa angaaende den Form, der foreskrives. Man maa nemlig handle hurtigt; men det maa ikke være uønsket, at der skal kunne finde nogen Overrædselse eller Intrigue Sted, og dog vil det ikke være umuligt, at der kan finde en Intrigue Sted mellem Kongen og den for Deltagelse fangende Hofrepræsentation, og derfor, hvis der ellers er Grund til noget Tilfælde at appellere fra den nuværende til en forment Rigsdag, synes det mig og, at Nødvendigheden herfor maa være tilstede her. Det er et Spørgsmaal, om Forslag til Forandring i Kretsloven ogsaa kunde kunne foretages Rigsdagen, uden naar denne utvilsomt er sammensat til dette Tidsstund, saa at hele Høvet vilde, hvilken indgribende Opgave, det gav den Rigsdag, det da valgte.

Debetoreren: Den ærde Minister har allerede sagt, hvad jeg kunde ønske at sige med Hensyn til de Betinger, der ere brugte af det ærde 2de senevalgte Medlem (Liberation). Jeg troer jeg for mig Besvarelse, at det mere har været enkle Utryk i hans Foredrag, end det foreløbige Indsigelse, end selv Kæmpingen. Det er ganske vist, at det ærde Medlem brugte enkelte Utryk, hvoraf man strengt taget kunde sige, at han mente, at Kretsloven til Kronen i den Hensigt lagde Ret var, at den kunde falde bort, selv om den var hjemlet ved den Kretsloven, der var gjældende i det Tilfælde, da Thronføljet foreskift. Dette var imidlertid adækvant ifølge hans Mening, men derimod, at Thronføljet kun har nogen Ret, saafremt den Kretsloven, i Kraft af hvilken han vil gjøre sin Ret gjældende, endnu gjælder, saa at Kretsloven altsaa altsed selv sig kan forandre, men at dette naturligtvis kan ske inden Thronføljet, saa at den i Kretslovsretten gjældende Lov maa være opgjørende. At gaae videre vil være, at gaae ud over den legale og ind paa den revolutionære Vej. Jeg er altsaa ganske enig i, at man, saaledes som det i Utskiftet, maa forlade en Anstalt, der lærtigt ikke er hjemlet i Danmark, men som fører hjemme i Tyskland, og som jeg vilde sige den bedste Privatskoleforretning. Derover er man som gaaet ind paa den samme Vej, som i. Ex. følger i England, og jeg skal tillade mig her at komme tilbage til dette Punkt, fordi jeg troer, at naar den ærde Rigsdagsmand for København tilføje, at man vilde sige, at man vilde sige, saa er der ikke nogen virkelig Medhjælper mellem de Betinger, som jeg har brugt, og hvad han har sagt. Den ærde Rigsdagsmand bemærkede, at man ikke i England, som i vort Grundlovsudkast opstillede den Grundførelse, at Kretsloven kan forandre, uagtet han indrømmede, at en saadan Forandring i England kan foretages. Men det er ikke nogen Grundførelse, der rammer min Bemærkning. Man opstiller vistnok ikke i England en saadan almindelig Grundførelse som den i § 4 opstillede; men det er, fordi man i England overhovedet ikke opstiller sig almindelige Grundførelser, det er, fordi man der aldrig har været en almindelig Grundlov; vi maae paa en Gang skrive en almindelig Grundlov, fordi det har været saalange, inden vi have

begyndt paa den i England har man i en lang Række af Aar udræddet Forfatningen; man har der set den ene Regel til den anden, det ene Led til det andet, og man har derfor en Præcis i denne Henseende. Men det er det vigtigste; det er utvivlsomt nemlig, at Parlamentet og Kongen kunne have Herredømmet og franske Thronfølgeren hans Kræfter.

Godt de Bemærkninger angaar, som af et Medlem af Ministerradet ere frembragt, og hvorved han, som man end ikke kan sige, at han har adtalet sig imod Utskiftet, dog har foranlediget en nærmere Diskussion, om det ikke maatte være rettest at ombyste Paragraffens Beskræftelse med andre, saa troer jeg, at der er Grund til at blive staaende ved Utskiftet. Den frembrædte selv, hvor vigtigt det er, at Spørgsmaalet om Kretslovsforandringer, naar det engang er reist, hurtigt bliver afgjort, og denne Betragtning forekommer mig at ligge saa nær, at jeg for at gaae det uforvarende, særlig at fremføre det, at det af denne Grund var indlysende, at man ikke her kunde anse den Beskræftelse i § 80, men den samme Grund taler uden tvivl ogsaa afgjørende imod, at forede, at Spørgsmaalet om Kretsloven kun skulde kunne forelægges til Afgjættelse paa en Rigsdag, der særligt var sammensat til dette Tidsstund, vidende, at dette Spørgsmaal vilde blive reist. Neop denne Betragtning, at dette Spørgsmaal enten ikke maa reise sig, eller, naar det er reist, strax maa finde en hurtig Afgjættelse i en eller anden Retning, netop denne samme Betragtning, der er saa naturlig og som ligger saa nær, taler imod at sætte hele Kretslovsmaalet ind i en stor Velbevægtelse, taler for, at man, naar Deltagelse kommer, bør sørge for Deltagelse Tare, og strax tage den Bestemmelse, som man finder rigtig. Det er en meget hurtig Begrundning, at der foretoges Sammenkomst af I af Stemmerne, og man behøver da ikke ikke saa nøje at underlære, om det vilde give en større eller mindre Garanti, at forede I af Stemmerne i hver enkelt Afdeling, idet der I af Stemmerne i den forenede Rigsdag, og det forekommer mig, at man paa ingen Maade kan betragte en Kretslovsforandring, der vedtages af Kongen og I af Rigsdagens Medlemmer, som et muligt Bæst af Familie og Parti-Intriguer. Mig forekommer det umuligt, ved en Intrigue for hele Folkets Pine at kunne bringe en saadan Overenskomst imod imellem Kongen og hans ansvarlige Regering paa den ene Side og I af Rigsdagens Medlemmer paa den anden Side. Derfor skal jeg holde mig til Utskiftets Bestemmelse.

Ministeren: Efter hvad der af den heilagte Guldminister er adtalet angaaende det Foredrag, der er holdt af den 2de senevalgte Rigsdagsmand (Liberation), skal jeg indskrænke mig til en kort Bemærkning. Derfor hans Betragtning kunde forlænge paa den Maade, den ærde Debetorer har adtalet, vil det ikke afsjætte fra hvad Utskiftet bestemmer; men jeg maa i denne Henseende holde mig til Ordene, saaledes som de ere frembragt, der skulde Under gaae ud paa, at Kretsloven ikke giver den bestemte Person nogen Betræktelse til Kronen, men blot en Afgang, saafremt han bliver kaldet til den. Dette er en Dybtstillet af Sagen, der forekommer mig at være høist rigtig, hvilket ogsaa den heilagte Guldminister har utvilsomt. Det er ganske rigtig, at Dynastierne ikke maae betragte Staten som deres private Eiendom, og at de ikke arve denne som saadan; men den Hovedsag, den 2de senevalgte Rigsdagsmand har gjort af denne Sætning, synes i det Mindste mig, og jeg troer ogsaa, at flere Medlemmer have opfattet den saaledes, ingenstunde at være rigtig, og jeg anser det for rigtig, at man bestemmer udtales sig derimod. Det er i Almindelighed en saadan Blanding af Sandt og falsk i det ærde Medlems Foredrag, at det er meget vanskeligt at udførelse de forskjellige Dele fra hinanden; her er derimod et Tilfælde, hvor dette viser sig meget tydeligt.

Ministeren: Efter hvad der af den heilagte Guldminister er adtalet angaaende det Foredrag, der er holdt af den 2de senevalgte Rigsdagsmand (Liberation), skal jeg indskrænke mig til en kort Bemærkning. Derfor hans Betragtning kunde forlænge paa den Maade, den ærde Debetorer har adtalet, vil det ikke afsjætte fra hvad Utskiftet bestemmer; men jeg maa i denne Henseende holde mig til Ordene, saaledes som de ere frembragt, der skulde Under gaae ud paa, at Kretsloven ikke giver den bestemte Person nogen Betræktelse til Kronen, men blot en Afgang, saafremt han bliver kaldet til den. Dette er en Dybtstillet af Sagen, der forekommer mig at være høist rigtig, hvilket ogsaa den heilagte Guldminister har utvilsomt. Det er ganske rigtig, at Dynastierne ikke maae betragte Staten som deres private Eiendom, og at de ikke arve denne som saadan; men den Hovedsag, den 2de senevalgte Rigsdagsmand har gjort af denne Sætning, synes i det Mindste mig, og jeg troer ogsaa, at flere Medlemmer have opfattet den saaledes, ingenstunde at være rigtig, og jeg anser det for rigtig, at man bestemmer udtales sig derimod. Det er i Almindelighed en saadan Blanding af Sandt og falsk i det ærde Medlems Foredrag, at det er meget vanskeligt at udførelse de forskellige Dele fra hinanden; her er derimod et Tilfælde, hvor dette viser sig meget tydeligt.

Udførelse: Jeg troer vistnok, at det ærde Medlem vilde have haft meget ringere Vanskelighed ved at udførelse det Hæfte fra det Sande, hvis han havde hørt mit Foredrag rigtigere, eller i alt Hald med større Velsind; thi det Sande er det, eller det er i alt Hald det, jeg har sagt, at Kretslovsretten ikke maa forhaand paa samme Maade som den private Kretslovsret, saaledes, at alle De, som følge Kretslovsretten engang anse sig for at blive arbejdsrettede, skulde kunne have noget omhyggeligt afgjort Strax paa denne Herred.